

Tibro kommun
kommun@tibro.se

2023-02-17

1 (8)

Dnr-2020:5416

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
kvalitet i undervisningen i moderna språk
– undervisning för kommunikativ förmåga
vid Nyboskolan i Tibro kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av skolans arbete för kvalitet i undervisningen i moderna språk – undervisning för kommunikativ förmåga vid Nyboskolan. Granskningen genomfördes under vårterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 25 maj 2022, dnr 2020:5416.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Nyboskolan senast den 22 december 2022 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Tibro kommun har inkommit med en sådan redovisning den 21 december 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

- Rektorn behöver se till att lärarna får förutsättningar för att se till att utbildningen vilar på vetenskaplig grund. Lärarna bör ges möjlighet till att erhålla riktade kompetensutvecklingsinsatser för att utveckla undervisningen utifrån vad forskning och beprövad erfarenhet visar.

Bedömning: Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

- Rektorn och lärarna behöver se till att undervisningen i högre utsträckning utgår från elevernas individuella behov och förutsättningar.

Bedömning: Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

- Rektorn behöver utveckla skolans arbetssätt för att ge alla elever förutsättningar att fullfölja sina studier i moderna språk.

Bedömning: Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

- Rektorn behöver se till att lärarna får förutsättningar för att se till att utbildningen vilar på vetenskaplig grund. Lärarna bör ges möjlighet till att erhålla riktade kompetensutvecklingsinsatser för att utveckla undervisningen utifrån vad forskning och beprövad erfarenhet visar.

Huvudmannen beskriver i redovisningen till Skolinspektionen att lärarna nu har kontinuerliga ämnesträffar i moderna språk samt att vid skolenhetens kompetensutvecklingsdagar har rektorn prioriterat att undervisande lärare i moderna språk fått fortbildning. Lärarna har arbetat med Skolverkets kompetensutveckling i moderna språk, *Språksprånget*, under höstterminen vilket är ett arbete som kommer att fortsätta. Under hösten har de arbetat med modulen om muntlig språkutveckling. Ytterligare beskriver huvudmannen att de har arbetat med implementering av Lgr 22 där lärarna i moderna språk haft möjlighet att diskutera hur den reviderade kursplanen påverkar deras undervisning och bedömning.

I redovisningen uppger huvudmannen att de insatser som skolenheten har startat upp har en positiv påverkan på elevernas motivation i ämnet moderna språk. I utvärderingar med eleverna framkommer att de tycker att de övningar de fått göra är roliga och meningsfulla. Då arbetet endast pågått under en termin är det enligt huvudmannen svårt att se långsiktiga effekter ännu men bedömer att genom lärarnas utökade verktygslåda med en mer varierad undervisning utifrån innehåll och form kommer elevernas motivation och intresse för moderna språk att öka, elevernas resultat förbättras samt höja ämnets status. Lärarnas samlade kompetens kommer att vidgas och vila mer på vetenskaplig grund när arbetet med *Språksprånget* fortgår.

- Rektorn och lärarna behöver se till att undervisningen i högre utsträckning utgår från elevernas individuella behov och förutsättningar.

Huvudmannen beskriver i redovisningen till Skolinspektionen att lärarna numera arbetar mer med ledning och stimulans kopplat till hela gruppen i syfte att öka elevernas motivation. Anpassningar görs i klassrummet för att möta eleverna där de befinner sig och genom att variera både undervisnings- och bedömningsformer får eleverna möjlighet att ta in och visa sina kunskaper på flera sätt. Ytterligare beskriver huvudmannen att eleverna kan få stöd av legitimerade språklärare i skolans "pluggstuga" vid två tillfällen per vecka. Lärarna har under hösten börjat med att dokumentera alla bedömningar i en digital plattform vilket innebär att de kan se vad eleverna har svårast/lättast

ast för att uppnå både på individ/grupp/skolnivå och kunna utveckla undervisningsinnehåll utifrån dessa data. Då arbetet endast pågått under en termin är det enligt huvudmannen svårt att se långsiktiga effekter ännu men lärarna upplever att eleverna är mer motiverade.

På längre sikt är den önskade effekten att omvalen ska minska och att måluppfyllelsen ska bli högre. Ytterligare åtgärder som planeras är en digital kompetensutvecklingsinsats för lärare och elever. Lärarna kommer att återuppta så kallade inspirationsdagar som de tidigare haft i ämnet moderna språk i syfte att sprida intresse för ämnet då aktiviteten involverar elever som inte läser ämnet. Lärarna kommer att fortsätta med att göra kontinuerliga utvärderingar med eleverna för att få feedback kring undervisningen.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

- Rektorn behöver utveckla skolans arbetssätt för att ge alla elever förutsättningar att fullfölja sina studier i moderna språk.

Av huvudmannens redovisning framkommer att skolenheten ändrat sina rutiner kring omval. Då det tidigare varit möjligt att avbryta sina studier i moderna språk på grund av bristande motivation eller dylikt kan nu endast elever som riskerar att inte nå målen i svenska och/eller engelska kunna göra ett omval. Detta har resulterat i eleverna börjat förändra sin inställning till ämnet och börjat betrakta det som vilket ämne som helst. Huvudmannen beskriver som tidigare nämnts att eleverna gjorts mer delaktiga i planeringen av undervisningen i moderna språk där lärarna lyssnat in vad eleverna önskar och gjort ett mer varierat upplägg i undervisningen utifrån innehåll och form. Lärarna bedömer att detta kommer att öka elevernas lust för att lära och därigenom öka deras förutsättningar att fullfölja studierna i moderna språk.

Ytterligare beskriver huvudmannen att rektorn har utvecklat det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till ämnet moderna språk. Lärare ska varje termin analysera orsaker till varför elever inte når sina mål och utifrån detta ska insatser och anpassningar sättas in för att öka elevernas måluppfyllelse. Om svårigheter kvarstår ska en pedagogisk kartläggning för elever genomföras i syfte att utreda om eleven är i behov av särskilt stöd vilket ges i ämnet. Skolenhetens specialpedagoger har handlett lärare vid flera tillfällen utifrån lektionsobservationer. Huvudmannen uppger att det under innevarande termin lämnats in noterbart färre ansökningar från elever om att få avbryta sina studier i ämnet moderna språk. På lång sikt förväntas att omval i moderna språk ytterligare ska minska, ämnets status kommer att höjas samt att fler elever kommer att välja att läsa ett modernt språk istället för svenska/engelska. Skolenheten kommer att på olika nivåer fortsätta att arbeta med att utveckla arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd i ämnet moderna språk.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Wide

Anna Wide

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Wide

Maria Lodmark har varit föredragande. I handläggningen av ärendet har även utredare Arne Hellmark medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/skolans-arbete-for-kvalitet-i-undervisningen-i-moderna-sprak--undervisning-for-kommunikativ-formaga/>

Bilaga 2: Författningsstöd

Enligt **skollagen**¹ ska elever i grundskolan erbjudas undervisning i moderna språk. I **skolförordningen**² anges under vilka förutsättningar som undervisning ska erbjudas och anordnas i språken franska, spanska och tyska. Under vissa förutsättningar får fjärrundervisning anordnas i ämnet moderna språk i grundskolan (10 kap 4 och 8 §§ och 21 kap 2-5 §§ skollagen, 5 a kap. 2-4 §§ och 9 kap. 5-7 skolförordningen).

Frågeställning 1

Enligt **skollagen** ska det i utbildningen i grundskolan tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I skollagen föreskrivs att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vidare anges i skollagen att elever i grundskolan ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av skollagens framgång också att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av **skolförordningen** framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Av **läroplanen** framgår att skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning. Vidare anges i läroplanen att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan. Därtill framgår av läroplanen att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen. Av läroplanen framgår också att rektorn har ansvaret för skolans resultat och, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla

¹ Skollag (SFS 2010:800)

² Skolförordning (SFS 2011:185)

kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet (1 kap. 4-5 §§, 3 kap 2 § och 5 kap 3 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr22; 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Av **kursplanen**³ för ämnet moderna språk framgår att undervisningen i moderna språk syftar till att bland annat ge eleverna möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talat och skrivet språk, att kunna formulera sig och samspela med andra i tal och skrift och att kunna anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att kunna använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till⁴ (Lgr22; Kursplaner, 5.6 Moderna språk).

Frågeställning 2

I **skollagen** föreskrivs att det pedagogiska arbetet vid skolenheten ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas och ansvarar för att kvalitetsarbete vid skolenheten genomförs. I **läroplanen** anges att rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Vidare har rektorn, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (2 kap. 9 § och 4 kap. 4 § skollagen; Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar).

En elev i grundskolan ska enligt **skollagen** ges extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt

³ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Kursplaner, 5.6 Moderna språk.

⁴ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

stöd i grundskolan ska ges elever på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av **läroplanen** framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (3 kap 5 och 7-10 §§ skollagen; Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar).